

Był i szynk i... Dom Narodowy w Cieszynie obchodzi 124 lata

Data publikacji: 20.01.2025 12:34

20 stycznia 1901 r. w Cieszynie zainaugurowano działalność Domu Polskiego, zwanego także Domem Narodowym. Powstał ze składek społecznych. Mieścił nie tylko siedziby ważnych organizacji, ale i restaurację, kawiarnię i ...szynk.

Cieszyński rynek w latach 20. XX wieku. Po prawej widać Dom Narodowy. Fot. Narodowe Archiwum Cyfrowe

Składki społeczne

Środki na budowę Domu Polskiego w Cieszynie zgromadzono dzięki składkom społecznym. W 1897 roku Towarzystwo Domu Narodowego (TDN) zakupiło budynek hotelu Franza Schreinzera przy Rynku 12. Dzięki gruntownym pracom adaptacyjnym, przeprowadzonym m.in. pod kierownictwem prezesa TDN Franciszka Górniaka, na pierwszym piętrze powstała efektowna sala widowiskowa. Górniak, właściciel cegielni w Sibicy, wspierał projekt, m.in. dostarczając cegły.

Siedziba polskich instytucji i ... szynku

Domu Polskiego przeniesiono siedziby kilkunastu polskich stowarzyszeń. Dokument przechowywany w Książnicy Cieszyńskiej wskazuje szczegółowe lokalizacje instytucji (zob. M. Szelong, *Dom Narodowy - ognisko życia polskiego w Cieszynie*, "Wiadomości Ratuszowe", 17 stycznia 2025, nr. 1 (1111)).

- **Pierwsze piętro:**
 - Drzwi nr 11: TDN, Towarzystwo Oszczędności i Zaliczek, Towarzystwo Naukowej Pomocy.
 - Drzwi nr 12: Towarzystwo Szkoły Ludowej, Czytelnia Ludowa.
 - Drzwi nr 15: Polskie Towarzystwo Pedagogiczne, Towarzystwo Ewangelickiej Oświaty Ludowej, Towarzystwo Ludoznawcze, Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”.
- **Drugie piętro:**
 - Lokal nr 29: Towarzystwo Rolnicze, Fundusz Kontrybucyjny.
 - Lokal nr 31: Macierz Szkolna, gdzie mieszkał ks. Józef Londzin.
- **Parter:** Kasa Wzajemnej Pomocy PTP, wynajmowane lokale na restaurację, kawiarnię i pokoje gościnne.

Rola kulturalna i polityczna

Dom Polski od początku był miejscem zebrań, prelekcji i wydarzeń kulturalnych. W czasie I wojny światowej pełnił funkcję siedziby Legionu Śląskiego, a w 1918 roku Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego. Po II wojnie światowej przemianowano go na Dom Narodowy, a od 1992 roku funkcjonuje jako Cieszyński Ośrodek Kultury „Dom Narodowy” (COK).

Dom Narodowy dzisiaj

Cieszyński Ośrodek Kultury „Dom Narodowy” (COK) jest instytucją organizującą lub współorganizującą szereg imprez: Święto Trzech Braci, Wakacyjne Kadry, Lato z Muzyką, Jarmark św. Mikołaja, Cieszyńska Jesień Piwna,

- Przez cały rok staraliśmy się przybliżyć kulturę mieszkańcom Cieszyna i nie tylko. Szereg ogólnodostępnych imprez kulturalnych pokazuje, że na nudę w naszym mieście nie było miejsca. Wiele z propozycji było nowych, część z nich, jak choćby Święto Trzech Braci czy Jarmark św. Mikołaja nieco odświeżyliśmy w formie, natomiast niektóre wróciły po latach niebytu, jak choćby Cieszyńska Jesień Piwna - wylicza Adam Cieślar, dyrektor COK Dom Narodowy na łamach „Wiadomości Ratuszowych” (wydanie 17.01.2025).

COK organizuje też szereg warsztatów dla dzieci, młodzieży i dorosłych:

- Nasza działalność od lat jest bardzo szeroka, ale z każdym rokiem staramy się zrobić krok do przodu i zwiększyć zakres naszych propozycji i działań. To było widać w minionym okresie, a jestem przekonany, że ten kierunek działań będzie kontynuowany również w 2025 roku. Na pewno nie spoczniemy na laurach, a pomysłów jest mnóstwo - zapowiada Cieślar.

Media społecznościowe COK-u obserwuje regularnie ok. 13 000 użytkowników, a newsletter kulturalny trafił w minionym roku do 341 osób.

Łącznie we wszystkich wydarzeniach, wystawach i zajęciach warsztatowych uczestniczyło w ubiegłym roku w COK-u ponad 100 000 osób.

NG